

Illyria Romana – ogledni primjeri domene civilizacija i baština u nastavi klasičnih jezika

Državni stručni skup za nastavnike klasičnih jezika

Videokonferencija, 27. kolovoza 2021.

U organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje 27. kolovoza 2021. godine održan je državni stručni skup na daljinu namijenjen učiteljima i nastavnicima latinskog i grčkog jezika. Tema skupa bila je *Illyria Romana – ogledni primjeri domene civilizacija i baština u nastavi klasičnih jezika*. Na skupu je aktivno sudjelovalo 130 sudionika od 149 prijavljenih. Istovremeno u Splitu se uživo odvijao međunarodni kongres klasičnih filologa *Euroclassica*.

Stručni skup započeo je izlaganjem *Illyria Romana – ogledni primjeri domene civilizacija i baština u nastavi povijesti i latinskog jezika* koji su paralelno realizirali mr. sc. Helena Miljević Pavić, učitelj savjetnik, nastavnica povijesti u O. Š. „Dr. Andrija Mohorovičić” u Matuljima i Rajko Guščić, prof. savjetnik, nastavnik latinskog jezika u Prvoj gimnaziji u Varaždinu. Sudionicima skupa predstavljen je rad na Peutingеровoj karti u digitalnom obliku (*Tabula Peutingeriana*) – originalnom povijesnom izvoru koji omogućuje usporedbu antičkih i suvremenih naziva regija i gradova na prostoru današnje Hrvatske. Kolege su također pokazali kako su na zanimljiv i zabavan način upoznali učenike s prehranom Rimljana kroz pripremu jela i izradu digitalnih materijala i videotutorijala, na temelju proučavanja antičkih recepata pisanih latinskim jezikom ili u prijevodu. U drugom dijelu njihova zajedničkog izlaganja videopozivom skupu su se pridružili učenici Prve gimnazije Varaždin, troje učenika iz 2. g razrednog odjela i četvero učenika iz 1. e razrednog odjela. Oni su prezentirali svoje uratke u obliku edukativne *memento* kartice ilustrirane crtežima i fotografijama antičkih lokaliteta i prikazima zemljovida. Tema je bila Ilirik a cilj prezentacije pokazati učiteljima i nastavnicima na koji način mogu potaknuti učenike da se upuste u vlastito istraživanje civilizacijskih sadržaja ali i razumijevanja latinskog teksta kroz igru tj. izradu *memento* kartica u obliku pitanja i odgovora.

Mr. sc. Helena Miljević Pavić u nastavku je sudionicima kao primjer dobre nastavne prakse u svojem izlaganju *Tarsatički principij* demonstrirala načine na koje je motivirala učenike za istraživanje lokalne antičke baštine. Učenici su dobili zadatak istražiti pojmove *Tarsatica*, *principij*, *Arco Romano* te posjetiti najvažnije sačuvane rimske spomenike Rijeke i o njima snimiti kratku videoreportažu.

Rajko Guščić, prof. savjetnik tijekom svog izlaganja *Antička Pula viđena očima učenika*, nakon što je sudionike poveo u virtualnu 3D šetnju pulskom Arenom po drugi put je videopozivom uključio svoje učenike Prve gimnazije Varaždin koji su samostalno pokazivali i tumačili vlastite prezentacije o antičkoj Puli. Istražili su Pulu virtualno jer je zbog epidemije nisu mogli vidjeti uživo. Učenici su također pripremili *Kahoot kviz* a izazov je prihvatilo četrdesetak sudionika skupa. Iz komentara sudionika skupa može se iščitati da su učenici osvojili velike simpatije te dobili mnogo pohvala i čestitki za svoj trud. Aktivno uključivanje učenika u tijek državnog skupa kao izvrsnu ideju u evaluaciji ocijenilo je 75% sudionika.

Popularizacija podučavanja hrvatske antičke kulture korištenjem metoda oživljene povijesti naslov je izlaganja koje je održao dr. sc. Deniver Vukelić, urednik povijesti u Školskoj knjizi u Zagrebu. Sudionici su dobili vrlo iscrpne i zanimljive informacije o razvoju oživljavanja antičke povijesti u svijetu i Hrvatskoj. Također su bili upoznati s aktualnim događanjima i projektima oživljene povijesti u Europi a osobito u Hrvatskoj, čiji sadržaj i okvirni vremenik može nastavnicima poslužiti u planiranju terenske nastave i stručnih ekskurzija tijekom školske godine. Osobito je bilo zanimljivo poticanje nastavnika da zajedno s učenicima uočavaju vrlo česte a katkada i grube pogreške prilikom zornog prikazivanja antičkih vremena, npr. vojna oprema legionara koja ne odgovara vremenskom periodu koji se oživljava, holivudski prikazi konkretnih povijesnih događanja i slično.

Dr. sc. Milena Joksimović u svojem predavanju *Šareni trijem – od projektinoga zadatka do izložbe* prikazala je zadivljujući entuzijazam (osobni i svojih učenika) tj. iscrpni scenarij tijeka rada u razredu na satima latinskog jezika koji je rezultirao postavljanjem izložbe radova učenika u galeriji *Amfiteatar* u podzemlju pulske Arene u trajanju od 18. svibnja do 11. srpnja 2021. U projektu je sudjelovalo oko 150 učenika dvije istarske gimnazije: SŠ „Vladimir Gortan” iz Buja i SŠ „Mate Balota” iz Poreča te Srednje glazbene škole Ivana Matečića Ronjgova iz Pule. Izložbu je posjetilo 5549 posjetitelja. Digitalizirane sadržaje na *Youtube* kanalu „Šareni trijem” pogledalo je preko 3000 gledatelja. Ovakve izložbe pridonose i afirmaciji učenja latinskog jezika u lokalnoj zajednici.

Pretposljednje predavanje za cilj je imalo predstaviti rad na originalnim grčkim tekstovima tijekom izvedbe nastavnih sati grčkog jezika u klasičnim gimnazijama. Dubravka Matković, prof. savjetnik, nastavnica grčkog i latinskog jezika u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu prikazala je primjer oglednog sata *Od Homera do Aristotela* održanog na kraju prošle nastavne godine u maturalnom razredu Klasične gimnazije. Vođena velikim nastavničkim iskustvom pokazala je različite kreativne modele, pristupe i tehnike poučavanja prilikom izrade sinteze jezičnih, književnih i civilizacijskih sadržaja koje su učenici usvajali tijekom četiri godine nastave Grčkoga jezika, a primjenjivo je i u nastavi Latinskoga jezika. Ovaj nastavni sat bio je izvrstan

primjer povezivanja svih kurikulskih domena unutar jedne nastavne jedinice i pojasnio je šire značenje aktivnosti „učenik prevodi originalni ili prilagođeni grčki/latinski tekst”.

Izlaganja na državnom stručnom skupu završila su temom iz područja hrvatskog latinizma. Ana Kadović, prof. mentor iz Prirodoslovne škole Vladimira Preloga u Zagrebu održala je izlaganje *P. R. Vitezović: Plorantis Croatiae saecula duo – prijedlog integrativnog pristupa srednjoškolskoj nastavi kao primjer sukreiranja kurikuluma*. Na temi osmanlijskih osvajanja hrvatskih zemalja prema djelu Pavla Rittera Vitezovića „Dva stoljeća uplakane Hrvatske” nastavnica je interdisciplinarno povezala kurikulume Povijesti, Latinskog i Hrvatskog jezika. Sudionicima je prikazala veze između tri predmetna kurikuluma, razrađene ishode na razini teme i pojedine aktivnosti te nekoliko primjera osmišljenih aktivnosti za provedbu u nastavi kroz razgovor, rad na tekstu i korištenje digitalnih alata.

Provedena je evaluacija državnog skupa, a sudionici su bili izuzetno zadovoljni izlaganjima predavača te su zanimljivost izlaganja i primjenjivost tema u vlastitoj nastavnoj praksi ocijenili prosjekom 4,82. Organizacija skupa ocijenjena je prosječnom ocjenom 4,89 a sudionici su bili zadovoljni i ugodnim, srdačnim i vrlo komunikativnim ozračjem tijekom skupa, na što ukazuje i prosječna ocjena 4,95. Državni stručni skup u trajanju od 7 sati na daljinu putem *Zoom* aplikacije organizirala je Kornelija Pavlić, prof. savjetnik, vanjska suradnica Agencije za odgoj i obrazovanje za klasične jezike.

Kornelija Pavlić